

Apare în 1/13 și 15/27
a fie-cărei luni.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
George Curteanu.

ABONAMENTULŪ
Pe an 3 fl., pe 1/2 an 1 fl. 50 cr., pe 1/4 an 75 cr.
Pentru România și străinătate: Pe an 7 franci.
Prețul e a se solvi înainte.

Nr. 18.

Bistrița, 15/27 Septembrie 1894.

Anul IV.

BIOGRAFIA lui IOANŪ JARDA

directorul a școlii fundamentale din Năsăud,

(președintele reuniunii învățătoresci gr. c. „Mariana”, membru în comisiunea administrativă de fondurile școlare centrale și de stipendie din fostul district al Năsăudului, secretar al administrației fondurilor școlare confesionale gr. c. districtuale, secretar al societății de împrumut și păstrare „Aurora” etc., etc.)

compusă de IULIU POPŪ, învățător în Năsăud

și citită în ședința adunării generale a reuniunii învățătoresci gr. cat. „Mariana”, ținută în Năsăud la 30 Decembrie 1893.

BCU Cluj / Central University Library Cluj — Fine.

La anul 1885 ajungându ca comisar al regiunii baronului Desideriu Bánffy peste averile grănițeresci din fostul district al Năsăudului în cercetările sale află între altele, că atât administrația fondurilor centrale, cât și a celor conf. gr. c. și or. e îndeplinită de un personal, ceea ce au făcut-o patronii din punctul de vedere a crucii și a intereselor de administrare.

Se mandează numai decătă separarea administrației acestor fonduri și episcopul Gherlei Ilustritatea Sa Ioan Szabó și metropolitul Sibiiului Miron sunt solicitați a lua în administrare fondurile confesionale din vorbă.

În fața unor interese atât de importante prelații numiți n'au putută hesită.

Ilustritatea Sa, episcopul de Gherla, primește prin fericitul canonic Coroian administrația fondurilor școlare gr. cat. de pe valea Someșului, Borgoului și Șielui, și acesta o concede membrilor senatului școlastic districtual, 13 la număr, cari iau asupra-le această sarcină în mod gratuit, gărântându însé ori ce pierdere cu totă avutul lor material și moral.

Între acești membri mari la suflet aflăm și pre fericitul Jarde, carele e incredințat cu îndeplinirea agendelor de secretar și controlor dela administrația fondurilor conf. gr. cat. a celor 38 comune din fostul district al Năsăudului.

Dintre toate ocupațiunile sale afară de școlă, sôrtea acestor fonduri a purtat-o mai la suflet.

Cel ce voiesce să-și câștige o idee adevărată despre activitatea sa dezvoltată în interesul acestor

fonduri, n'are decătă să-și ia ostenela și să examineze, — fiă și numai în trecetu — arhivul acelor și secură sum, că va trebui să recunoscă mai pe sus de toate, că totă actulă, ba totă litera eșită din pēna sa ținea, ca:

1. Administrația acestor fonduri să rămână pentru toate timpurile în Năsăud, ceea ce era reclamată atât de interesele morale, cât și de cele materiale a menirii acestor fonduri;

2. Ca interesele învățătorilor, legați la școlile susținute din pomenitele fonduri, se fiă câtă mai bine precizate și asecurate.

Și lucra cu multă zel, căci avea convingere firmă, că lucră pe un terent nestrăin de chemarea sa și că îndeplinește o muncă în interesul celor mai vitale interese ale nēmului său, căci rogu-ve, ce interese are astăzi un popor mai la suflet, decătă cele reclamate de drapelul culturii, sub carele alergă cu atât neastemperă toate poporele, ce țin la venitoriul lor din totă lumea!

Aceste vederi l'au otărită și pentru întreprinderea călătoriei dela finea lui August și începutul lui Septembrie a acestui an, carea — cum vom vedea mai la vale — îi curmă firul vieții, chiar când mai rodnică-i putea fi activitatea pentru aceste fonduri școlare.

Să-l urmărim însé pe terenul său!

La 1886 trecându la cele eterne fericitul director dela școlă din Năsăud, Cosma Anca, corporațiunea învățtorescă dela această școlă, luându în cumpenă greutatea situației, sub carea gema toate instituțiunile noastre ajunse

sub comisariată, apoi abilitatea și capacitatea fericitului Jarda de a face față cerințelor, în ședința sa dela 12 Augustă îl alege de directoră pentru școlă fundațională de băieți și fetețe de aici.

Acésta alegere s'a întâlnit și cu consimțământulu autorităților competente, căci comisiunea administratoriă îl aprobă în această calitate la 17 Septemvrie a acelu an în ședința de atunci sub Nr. 981 și în cea din 12 Octomvrie 1888 sub Nr. 952.—888.

Ași vorbi prea în cauza mea, decă m-așt pronunціă față de activitatea fericitului și multu regretatului meu directoră, — de acea onorată adunare presentă mă va deobligă, multă decă mă va dispensă dela acésta; — totu ce voiu să dică este, ca D-đeu sfântulă să deie, că acésta școlă să-și potă numai păstră pentru tóte timpurile numele, ce și-a eluptat sub conducerea fericitului Jarda, căci de câștigat nu știu ce ar mai avé.

Era ca neputință, că direcțiunea lucrurilor nóstre luată dela 1885 încece să nu se lovéscă și de reuniunea nóstră, carea nu ajunsese a câștigă aprobarea modificărilor statuteloră aprobate cu clausula de sub Nr. 1893—876, deși acele modificări, reclamate de impregiurări, s'au fostă făcută încă în 1879 la adunarea generală din Sângeorgiu, a cărui vice-președinte și mai târziu președinte era fericitulă Jarda acum.

Credă, că e încă viă în memoria fiecărui din noi suspendarea activității acestei reuniuni întâmplată la 26/10 1889 sub cuvântu, că decă și-a modificat statutele, n'ar avé statute, nu știu decă-su totu atât de vii în memoria d-vóstre și greutățile, cu cari amă avută a ne luptă cu toți în genere, dar mai alesu fericitulă ei președinte, până când la 1891 furămă noi toți și fú elu fericitū a ne vedé reuniunea învătătorească gr. cat. „Mariana“ pusă în cadrulă și pe temelulă statuteloră aprobate cu clausula înaltului regimū de sub Nr. 16506 și pentru a cărei câștigare ajunsse fericitulă Jarda în cele mai primedióse dileme.

Dar pe când a fostă norocosū a vedé finalisată acésta causă, pentru carea avea — precum amă vedută din activitatea sa din Selagiū — o deosebită vocațiune; pe atunci n'a fostă fericitū a vedé finalisată causa cu administrația fondurilor școl. gr. cat. din acestū ținutū, carea a provocatū și întreținutū o agitația an de-a rëndulū în poporația gr. cat. de pe valea Someșului, Borgoului și Șieului.

Ba a fostă chiar de totu nenorocosū, căci comisiunea administratoriă de fondurile școlastice gr. cat. în ședința sa din 25 Augustū a. c. îl esmite — pe lângă vicarulū Rodnei — ca să facă o călătorie prin tóte comunele, a cărui fonduri școlastice se administră în Năséudū, 38 la numărū, pentru aducerea salarieloră învătătoreșci în conglăsiure cu dispozițiile art. de lege XXVI din 1893 cum și limpedirea socoteloră percentiloră școlastici.

În urmarea acestei încredințări și percurge tóte co-

munele de pe valea Someșului; ér în 8 Septemvrie a. c. trece în valea Borgoului.

Ajunsū în comuna Borgo-Tiha, după îndeplinirea lucrurilor oficióse e invitatū la părintele Dologa la cină în societatea intleginței de pe Borgou.

După cină, chiar când se gătea să plece spre Bistriță, unde era asceptatū — pe basa depeșei sale — de fca sa măritată Scridonū — în câte-va minute își dete cea din urmă respirația, lovitū fiindū de apopleșiă de inimă, abia în virsta de 46 ani, dintre cari 31 i-a îndeplinitū pe terenulă instrucției poporale, într'unū timpū, când nime nu-și aducea aminte, căci fie-care se ascepta la cele mai frumoșe fructe, ce promitea zelulū seu, praesa sa și cunoscințele sale întinse.

Și decă d-vóstră cu toți cu o adêncă consternare ați luatū la cunoscință trecerea la cele eterne a fericitului nostru președinte, într'unū timpū atât de neasceptatū, Vê puteți închipui cu ce durere, cu câtă amărăciune și cu câtă în consolare a trebuită și trebuie să se lupte astăđi nemângăievera-i familiă, când fú lovită să vedă numai osemintele acelu mai scumpū alū seu, — a acelu-a, pre care nevêđându-lū timpū de o sêptemână, îl ascepta cu atâtă dorū!

Permiteți-mi la acestū locū să întrebū cu Zamfirescu, carele în colecțiunea sa de poezii intitulată „Cântece și plângeri“ apărută în Bucuresci la 1881, la pag. 270 serie :

„Spuneți-mi văi solitare,
Ce vă spune alū nopții vântă,
Când în órele amare
Totulă tremă pe pământū?
Spuneți-mi, ce vă spunū óre,
Cu unū echo de fiori
Tunete resunătore,
Ce pălescu pre muritorū?
Și furtuna, ce mugesce
Susū pe munții solitari,
Ce vă spune când sdróbesce
Brađii 'nalți și seculari?
Spuneți-mi, aceste unde,
Ce vă spunū în cursulă loră,
Printre nopțile profunde
În limbagiulă plângétorū?
Spuneți-mi, ce vă șoptesce
În minute de misterū
Stela nopții, ce plutesce
Pe azurulū din eterū?
Și în serile senine,
Pe când cu suspinū de dorū
Ce spunū stelele divine
Legănându-se în chorū?
Spuneți-mi vai ce vă spune
Cântulă paserei divinū
Când resare și apune
Sórele p'unū cerū serinū?

Spuneți-mi, nu vă spună ore,
 C'altă vieței noastre visu
 Luce câtă luce pe o flóre
 Róua nopților . . . Am đisu!“
 și se mă abată dela calea, aceloră cari ținendú cu Bo-
 lintiniană dicit:

„Sé móră bătrânulú, ce fruntea-și inclina, Ce-și plânge
 trecutulú de ani obosita, Sé móră și robulú ce'n lanțurí
 suspină, Sé móră totú omulú cu sufletu sdrobotú“, căci
 nóue învățătorilorú nunumai, că nu ni e iertatú a cărți
 în potriua dispozițiilor D đeșei, ci datorințe avemú a
 predicá, că „Tóte câte ni-le trimite D-đeu suntú bune
 și folositoare“

În punctulú acesta sum pentru Coșbucú, carele
 în colecțiunea sa de poesii intitulată „Balade și Idile“
 tipărită'n Bucureșci a. e. la pagina 156 dicit:

„Dar sciu unú lucru mai pe susu
 De tóte câte ți-le-am spusu :
 Credința'n đilele de-apoi
 E singura tăriă'n noi.
 Că multe-sú tari, cum credemú noi,
 și mâne nu-sú!“

„Și orí câtú de-amăriți sé fimu,
 Nu-i bine sé ne deslipimú
 De celú ce viețile le-a datú
 O fi'n vieță chinú purtatú;
 Dar una sciu. Ea ni s'a datú
 ca s'o trăimú.“

Era sfășietorú de inimă sé vedí o familiă lovită
 așa puternicú și așa pe neasceptate; era durerosú sé
 privesei la tristeța colegilorú scumpului decedatú și era
 intristătóriă fața tuturorú ómenilorú de bine din aceste
 părți; inse în mijloculú tuturorú acestora, toți au sciatú
 sé-și păstrează atáta presentia de spiritú, încátú onórea
 din urmă, sé nu lase nimicu de doritú, căci osămintele
 scumpului decedatú transportatú dela Borgou la Năséudú,
 acoperite nunumai de ríuri de lacrămi dela ai sei, ci și
 de nenumérate cununi, depuse de corporațiunile a cărorú
 membru fú, între cari și cea depusă de comitetulú reuniunei
 nóstre cu inscripția:

„Vredniculú ei președinte“, apoi dela amici și ur-
 mate de o mulțime de deșe dela amici și cunoscuți
 mai depărtați orí impedești și între cari cea dela in-
 spectorele comitatensú de școle Magnificenția Sa d-lú
 Dr. Csernatoní de următorulú cuprinsú:

„Cu durere sinceră am luatú scire despre neas-
 ceptata trecere din vieță a bravului conducătorú spiri-
 tualú și colegú și mă alăturú la condolința corporațiunei
 învățătoresci“, la 10 Septemvrie a. e. au fostú petrecute
 în órele de după amédă-đi cu o adevératá pompă în ci-
 miteriulú gr. cat. de aici și aședate spre repausulú eternú
 vibrândú mereu în aerú în urma-le plângerile credincioșei
 sale soții Helena apoi a copiilorú sei iubiți: Maria mă-
 rritată Dr. Scridonú vice-notarú comitatensú, Danilá stu-

dinte de clasa a VIII, Ioanú în cl. III și Stefanú în cl.
 I gimnasială.

În cele premerse amú vedúta pre fericitulú Ioanú
 Jarda, ea pre unú învățătorú la culmea misiunei sale și
 ea pre unú fórte însemnatú factorú a cauzelorú acestui
 ținutú; sé aruncámú o privire, asupra lui și ca capú de
 familiă.

A fostú cu neputință, că o activitate atátú de estinsă
 și o vieță atátú de cumpétată, cum a dusú fericitulú
 Jarda din tinerețele sale și până la finea vieței sale, sé
 nu-și arete ródele sale mulțămítóre și pe terenulú materialú.

Fericitulú Jarda a sciatú sé-și ținá tot-déuna viu
 simțéméntulú, carele impune fie-cărui părinte datorința
 de a-și asecura familia, și de acea i-a și succesú a creá
 o posiția materială pentru familia sa, așa, încátú acésta
 póte face față trebuințelorú reclamate de o vieță onestă
 și cumpétată.

Prin urmare și în punctulú acesta și-a îndeplinitú
 fericitulú Jarda datorința, ér îndeplinirea datorinței —
 după cum se esprimă unú amicú alú sêu — este virtute.

Onorată adunare generală!

Din tóte, câte am espusu până aici pe temeiu de
 acte și judecări de a ómenilorú competenți reiese în
 deplina lumină, că fericitulú nostru președinte s'a aridi-
 catú până la celú mai înaltú pedestalú, pentru care a
 avutú pregătiri, și și-a câștigatú o posiția dintre cele
 mai onorifice și dintre cele mai influente în tóte corpo-
 rațiunile și societățile de nume bunú din acestú ținutú
 asecurându-și și familia în potriua trebuințelorú mai ele-
 mentari.

Și când constatámú acestú adevérú ni se impune
 óre cum dela sine întrebarea, că óre cum i-a succesú
 fericitulú aceste tóte și încá'ntr'o vieță scurtă și și acésta
 trăitá'n 3 lumi — lipsitú de protecția, care cumpănesce
 atátú de multú, ađi când se otăresce sórtea unui-a orí
 altuia?

Activitatea ne'ntreruptă spriginită de o construcția,
 pe câtú de compactă, pe atátú de agilă, condusă de o
 minte agerită prin studiu și învîrtirea prin societățile
 alese, tot-déuna între cadrele moralului, apoi buna în-
 țelegere cu omenii de inimă și sciință a cărorú societate
 o cauta cu multă sete și cu tóte ocaziunile: au fostú mij-
 lócele, cu ajutorulú căroră și-a eluptatú regretatulú nostru
 președinte posiția atinsă.

Posiția fericitulú Jarda eluptată numai și numai
 prin forțele sale atátú pe terenulú moralú, câtú și pre
 ceta materialú, trebuie sé servescă, ca unú felú de admo-
 nițiune pentru toți acei învățători, cari predomniți de
 unú felú de ne'ncredere în forțele proprii nu încércă
 nimicu în vieță, scusându-sé „că și așa pre învățătorú
 nu mai dá nimene nimicu“ și érá-și de stimulu pentru
 toți aceia, cari sciindú a pune prețú pe sine se nisuescú
 cu tótá ocaziunea a se afirma în cadrele bunei cuviințe.

Și acum apelândú la indulgința onoratei adunări,
 de cumva aceste trăsuri biografice nu acoperú din de-

plină acceptările legate de ele și mulțămindu pentru pa-
ciință, doresc, că aceste trăsuri să lase în sufletul O.
d-văstră urme neșterse îndemnându pre membri acestei
reuniuni la activitate ne'nteruptă, desvoltată tot-deuna
în cadrele moralului, căci secură sum, că atunci nici
resultatele obținute de fericitul nostru președinte pe
tote terenele nu voru rămâne neajunse, cea ce ne va

face mai demni de spiritul s'eu, carele planază astăzi
și va plana în toate timpurile asupra adunărilor acestei
instituțiuni, până când acesta va da mereu înainte pe
calea indicată de d'ensul, dela carea, convinsu sum
că nu se va abate nici când și cu care convingere închiu!

Năsăudu, 25 Decembrie 1893.

Iuliu Popu.

A sositu iar trista tomnă.

*A sositu iar trista tomnă.
Frunzele din teiu cadu rënduri
Preste coperisui de scänduri.
Unde-i flörea, veriu dömnä!
Me întrebü eu dusu pe gânduri.*

✽✽✽

*Ea s'a dusu . . . răspunde vëntulu
Ramuri göle clätinändu,
Dar s'a dusu, ah! suspinändu,
Cäci i s'a pälitu vestmëntulu
Ne'ndurata tomnä dändu.*

✽✽✽

*Tristü e totulu în naturä:
Palide suntü lunci și dealuri,
Plopü stau striviui pe maluri.
Cänd me uitü la ei se furä
Suferingä 'n peptu-mi valuri.*

*Ea s'a dusu . . . dar va se vie
Iar se-și reocupe loculü,
Mändru înflorindü boboculu.
Numai mie nu-mi re'nvie
Fericirea și noroculu . . .*

*Ca și ei e de durere
Și-a mea inimä strivitä,
De când pacea mi-e räpitä.
Inzädar cercu mängäiere;
Sörtea mi-e împotrivitä.*

✽✽✽

*Nicäiri nu vedü vr'o flöre,
S'au uscatü și au peritü.
Astfelü și 'n peptu-mi mähnitü,
Orü și ce speranțä möre,
Cänd durerea s'a ivitü.*

✽✽✽

*A sositu iar trista tomnä.
Frunzele din teiu cadu rënduri,
Preste coperisui de scänduri.
Unde-i flörea, veriu dömnä?
Totü întrebü eu dusu pe gânduri.*

Onitü.

Jurämëntulu Leoniei.

*Romanü de Percy Golding.
Traducere de G. C. Bärnulescu.*

(Urmare)

Suspinandu își ascunse George fața în mâni și
numai după o pauză, în care timpü contele, ca se nu-i
conturbe dorerea, päșise lângä o feresträ, își rădicä eräși
privirea și cu o voce stinsä äise: Devaux!

— Ce-i Devaral?

— Baronulu Elvaston e aici?

— Da, dar te rogü nu-lu atäcä pentru motivulu,
cä o persöna, care nu-i vrednicä de stima și iubirea ta
s'a aruncatü în brațele lui. Fii bärbatü și pedepsese
pre nefericita cu disprețulu teu și nu uita de cea ce
estü dätorü onörei familiei tale.

— Ai dreptate Devaux și voiü urmä sfatului teu —
aici e mäna mea! Dar lasä-mä acum singurä!

Cu unü aerü triumfătorü se îndreptä Devaux cätträ
lady Syna și salutändu-o cu unele cuvinte sarcastice i
äise: — Vinü tocmai din Dovedale.

— Ce te-a atrasu acolo, dacä-i ertatü se întrebü?

— Indemnulu meu de scrutare, sum unü micü ar-
cheologü și geologü.

— D-ta desfășurä aici o direcțiune caracteristicä
de gustü, iubite conte.

— Am numai o fantasiä förte viuä.

— Nu-sü geologii ceva curiosi, conte?

— Acästä-i chieamarea lorü, lady Syna; întocmai
precum albinele sbörä din flöre în flöre și-și adunä
materialü, din care își clädescü edificiulu scrutärilor lorü.

— Câtă de înțeleptă trebuie să fi, conte! Arare-ori mi s'a dată ocașune să întâlnesc un atare învățat.

— Lingușesci, lady Syna — replică contele Devaux înclinându-se bațjocitoru. Apoi adause: — Intre altele am descoperit o legătură importantă între slabi-ciunea unei femei și între sacrificiul alteia.

Ca înțepată de viperă sări Syna și cuprinsă de o furie irresistibilă serășni: — Cum poți ave îndrăsnelă a vorbi astfel înaintea mea, conte Devaux! Persecutarea d-tale nu o pot suferi și voi însărcina pre frate-meu să te tragă la răspundere pentru astă cutezare.

— Te rog de ertare, dacă te-am ofensat; am vorbită numai despre rezultatele experimentărilor mele — replică contele cu o supunere aparentă. Apoi închinându-se și suportându cu linisce aspră privirea Synei adause: — Să fim în dușmăniă ori pace? Voi păstră secretul d-tale, dar prin amenințări nu mă vei astringe la acea. Alusiunea de odinióră și-a arătat, că eu cunosc adevărul. Cum am venit la cunoștința aceluia nu se ține de aici.

— D-ta ești mama copilului și fratele d-tale, pre care ai voit să-lu chiemi întru ajutoru, suferi acum, pentru că Leonia Șorley îți e mai credincioasă d-tale ca lui.

— Acum lasă-mă în pace! — se rogă Syna, întocmai precum a făcută și cu fratele său înainte cu un pătrar de órá. — Măne ori poimăne o să auți din gura mea; potă conta la discrețiunea d-tale?

În locu de răspuns Devaux duse mâna ei la buze și eși din casă deplină mulțumit.

Trecu și după și George totu nu se pot hotări se ducă în îndeplinire gândul de a cercă pre Leonia.

Contele Devaux și-a luat cuartiră chiar în fața casei baronului Elvaston și tóta ziua nu se depărta dela postul lui de observare.

În urmă avu îndestulirea a vedé pre lordul Deveralu întrându în casă, unde sta ascunsă Leonia.

George temându-se, că nu va fi primit, dacă își va spune numele, receră pre un servitor să-lu însinue la domnișóra Șorley, ca pre un dom, ce are a-i împărtași lucruri ponderose.

Leonia gândind, că-i avocatul, despre care i spuse contele Devaux, demândă să-lu introducă în salonu.

Un minut mai târziu stau ambi amanți față în față, el cuprins de mâniă și dispreț, ea cu inima bătândă.

XXIX.

— Pentru ce ai venit? — îngână Leonia sperându un cuvânt de iubire.

Dar George cu ochi schinteitori, ce anunțau nefericire, contrariă posomorit: — Pentru ce să mai privesc odată în fața d-tale și dacă aș poté să te și omor pentru tradarea d-tale nerușinată. D-șeu să-ți erte, pentru că mi-ai amărită viața pentru pururea, eu însă nu pot!

Leonia tăcu.

— D-ta tac — continuă George; — Nu ai cutezarea a înfrânge adevărul acusei mele! De ar fi dat D-șeu să nu-ți fi vedutu nici când fața d-tale înșelătoare!

— Destulă, lordu Deveralu — vorbi tinera copilă cu serioșitate, — n'ai dreptul să vorbesc în acest chip! Eu singură am deslegat legătura, ce óre-când ne ținea încenați și astfel nu-ți sum dătore cu nici o socotelă. Trebuie prin urmare să te receră, ca aceta întrevorbire neplăcută să o terminăm.

— E forțe naturală, că trebuie să-ți cadă forțe greu a vedé înainte-ți pre un bărbat, în spatele căruia ai încercat o nefericire atātu de amară. Insa-ți te înflorezi de miseria lui.

— Nu-i fioru cea ce simțesc, ci compătimire, — răspunse Leonia cu ochi înecați în lacrimi, — compătimirea cea mai sinceră preste acea, că d-ta ai perdutu în așa măsură credința în omenime, încatu se și de trădătoare pre acea, care și-a fostă așa de credincioasă și —

— Nici un cuvânt mai departe! — strigă George afară de sine, — nu ma-i iubit nici-când, căci atunci nu ai fi în aceta casă. Credă cea ce vedu și și-o spun în față, că pre d-ta te ținu de sirena cea mai necredincioasă dintre câte au nebunită cândva pre vre-un bărbat!

— Ai sfișit, lordu Deveral, ori trebuie să mai ascultă flecăriile d-tale nechibzuite? — întrebă Leonia cu decisiune.

Prin accentul rece și desprețitor al acestor vorbe George iritându-se și mai tare și ne mai potându-se stăpâni contrariă: — N'ai dreptul a-mi face încă și imputări, după ce prin acea, că pre acestu ștregaru, sub al căruia acoperișu trăesci, îl fericesci cu prezența d-tale, pre mine m-ai adus în desperațiune.

Leonia rădicându-se cu demnitate răspunse: De ar fi îndrăsnit un altu să vorbescă astfel despre baronul Leopold Elvaston i-ași fi arătat ușa. De ar fi dat D-șeu, ca să ai numai o parte mică din calitățile escelente și din bunătatea inimei acestui bărbat, ce stă pre o dreptă cu mult mai înaltă ca d-ta!

Espreșiunea nevinovăției plină de sublimitate, ce lumina trăsurile tinerei copile, implu pre George de rușine, cu tóte aceste rămase totu în îndoiala lui uricioasă și înăduși cuvântul încrederei pline de iubire, ce i-ar fi deschis inima către Leonia. — Am meritat imputările d-tale — vorbi el mai domol — fiindu însă că părerea mea nu mi-o schimbă nici-când nu voesc să te mai incomodez cu prezența mea. Te-ași fi mântuită bucuros de prăpastia, în care te afli; dar fiindcă mă resping nu pot face nimic, decât să te las în vóia sorței d-tale și se încercă a uita, că te-am iubit cândva. Fii sănătoasă, și D-șeu se-ți fiă în ajutoru sormană și rătăcita mea Leonia!

Înainte de ce pot, ea răspunde un cuvânt, George eși din odaiă disperat, tinera copilă înse să aruncă pre un divan și frângându și mâinile suspină: — O

George, scumpul meu, pentruce ești atât de orbitu și încrederea ta în mine așa de puțină?

Ca și unu omu bėutu se cobori George pre scară și-și luă pălăria dela servitorul, ce se uită după el clătind din capu.

Contele Devaux privi de după perdele după nefe-ricitul și unu zimbetă drăcescu trecu preste buzele lui la gândul, că amanțil s'au despărțitu acum pentru veciă și că elu e mai aprópe de scopul de a căscigă pre Leonia pentru sine.

Încă în acea séră se duse elu în casa contelui din Belgravia, pentruca să se veselăcă și de triumfulu căscigatú asupra Synei pre care o credea în mânilu lui.

Acésta ilu primí cu cuvintele: — Ai venitú, conte Devaux, ca se auđi hotărirea mea?

— Da și sperú, că acea va fi spre mulțumirea nóstra a tuturora, lady Syna — răspuse contele circumspectú.

— În totú casulú pentru a d-tale, gândescú eu. Condițiunile mele suntú: — D-ta vei părăsi Anglia nu-mai decâtú și se nu cutezi a mai păși óre-când în acésta casă.

— Acésta-i din parte-ți o vorbă caracteristică — vorbi Devaux cu ochil schinteiatóri de mânia.

— N-am timpú de pėrdutú și-ți spunú încá odată, d-ta părăsesci Anglia și-ți dau de ce miș punți sterlingi ca desdăunare pentru acea, că de astăđi înainte ai a rumpe ori ce legături cu casa Deveral. Aici e o scrisóre legală și te rogú să o subscrii.

(Va urmá.)

Studii despre Fisionomie

séu modulú de a cunósce caracterulú ómenilorú după trásurile chipului.

Fisionomia este știința, care ne învță a cunósce caracterulú ómenilorú prin observarea trásuriloró obrazului și a tuturorú părțiloró corpului.

Fie-care persónă, fără ca să voéscă, pórtă expresi-unea fisionomică a caraterului séu și cu tóte schimbă-riile provenite din bólă, séu ipocrisie, dar aceste expresiuni nu se vorú puté pe deplinú șterge, ci tot-déuna rămânú óre-carí urme pentru cunoscétóri.

Acum să vedemú prin ce semne putemú să cunós- cemú pe ómenil, în carí domnescú virtúțile, și pe aceia pe alú cărorú chipú suntú întipărite vițiurile.

Omulú celú posomoritú, adecă cu uitătura cruntă, este falsú și réu; iar omulú seriosú este adevératú di- scretú (tainicú) și te încrede în elu.

Omulú de temperamentú bilosú este restrínsú, răb- dătorú, energicú și supusú la pasiuni mari; elu este înd- dărátnicú în a urmări o idee, în a ajunge unú scopú.

Omulú de temperamentú sanguiniú este ușorú, ga- lantú, stăruiorú pe lângă femei, însé indiscretú, elu caută varietatea în afecțiuni și plăceri.

Omulú de temperamentú limfaticú este leneșú, egoistú, sgârcitú; elu trăsce în nepăsare, fără de căldură, fără de pasiune, și dacá câte odată vr'o rađă de amorú îl încăldesce inima, în curândú recade în linișcea sa cea obienuitá

Omulú celú dreptú este cu corpulú potrivitú, cu pėrulú castaniu séu cu totulú negru, cu vócea grósă și sécă fără variațiuni, cu ochil mari, strălucitorí și umeđi, fruntea largă și întinsă până la tēple.

Omulú celú réu are obrazulú fără vr'o formă regu- lată, urechile strimte séu înguste; gura lungă, buzele subțiri, dințil cei căneșei suntú eșiți afară, vorba iute, gátulú încovăiatú, șira spinărei boltitá, degetele lungi și subțiri, pulpele slabe și picióarele strimbe. În sfișitú are uná chipú gălbeniciosú și aerulú unui bolnavú.

Omulú celú perfidú séu fără credință și vėndėtorú, este cu buza de josú bine deslegatá și umflatá pe lângă dințil cei căneșei și zimbetulú lui este falsú și mincinosú.

Omulú celú onestú séu cinstitú are nișee ochi de o mărime mijlocie, de o față albastrá séu négră, albulú lorú este liniștitú și strălucitorú; căutătura sigurá; sprin- cenele îi suntú puținú restrínse; fruntea netedă și este seriosú.

Omulú celú înșelătorú este cu capulú micú, obra- zulú nepotrivitú, fruntea neregulatá plină de indoituri și sbărcituri (incořituri); ochil înfundați, luminele suntú mișcátore, sėlbátice și nesigure; umeril ridicati și cu spatele latú, mânilu înguste și degetele subțiri.

Omulú celú prudentú séu înțeleptú are o staturá potrivită, capulú este ceva cam mare, obrazulú de o mărime de mijlocú, cu o înfățisare cam arătósă, buza de susú puținú eșită, gátulú puținú cam ple- catú în partea dreptá, ochil ceva cam mari, strălucitorí și umeđi, fruntea netedă, largă și senină, mânilu și de- getele lungi și când vorbește nu face multe gesturi,

Omulú celú stupidú este cu capulú prea micú séu prea mare și pocitú; cu față scobitá, fruntea turtitá, vârfulú nasului grosú, ochil prea deschisi, mișcarea ochilorú fórte leneșă, față și obrazulú cárnóse și lungi; buzele mari, gura prea despicatá, dințil deși; gátulú mare și grosú, brațele cárnóse, unghiile înguste și încovăiate.

Omulú celú istețú séu îndrásnețú are unú aerú posomoritú, fruntea întunecósă; sprâncenile cam lungi, nasulú lăsatú deasupra unei gure prea mari, dințil rari, lungi și tari; gátulú scurtú, brațele prea lungi; peptulú largú, umeril mari și întinsi.

Omulú timidú, sfiosú séu fricosú, se pare rușinosú, se spărie lesne și capulú îl este rotundú; fruntea mare, față cárnósă, gura mică, obrazulú palidú, ochil slabi, picióarele subțiri, mânilu lungi și cárnóse.

Omul avaru are obrazulu și ochii mici, și foarte apropiati, sprancenile curbate și strinse; nasulu îngustă, gatul și sira spinarei încovăiate, umerii foarte îndesati seu strinsi în peptu, membrele subțiri, mânil sale nu se deschidă nici odată bine și degetele stau indoite.

Omul blându este mai multă gata a iertă decâtă a-și răsbună. Elu suferă fără mânie vorbirea de rău și calomniile și desprețuesce pe inimiții săi. Carnea lui este îndesată și umedă, pelea prea moleșită și părulu mlădiosu; statura de mijlocu și foarte potrivită; figura sa este așintită și liniștită, mișcarea gâtulu ușoră seu domolă glasulu tare și armoniosu.

Omul nceumpătatu are o față cărnosă și môle, gura intrată înlăuntru, ochii întunecați cu o căutătură cam pieșișă, vócea grosă, pantecele mare, môle și atêrnându în josu; umbletulu când iute când môle.

Omulu luxosu se cunoșce după ochii săi, cari suntă aplicați la desfrânare; în generalu elu nu are përu multă și mai adese ori este pleșuvu; elu are ochii mici, nasulu rotundu și grosu la vërfu, chipulu vesel, bărbia despiciată seu crestată, buza de josu grosă și picidrele scobite.

Omulu cumpătatu este foarte plăcută atātu prin linisea sa, câtu și prin resuflarea sa, capulu seu îi este plecatu spre partea dréptă și acoperitu cu përu desu și fruntea senină dar gânditoare.

Omulu mincinosu are o față cărnosă, nasulu largu în mijlocu, are unu risu batjocoritoru, vorba îi este repede și glasulu subțire, sprancenile îi suntă plecate în josu, ochii rîdëndu seu veseli și se uită cam pe furișu și pe ascunsu.

Deosebite organe și trăsuri ale feței dau semne, după cari se potă face presupunerii puternice. Așa dar vomu începe cu capulu.

Capulu. — Unu capu mare anunță unu spirită leneșu seu nătângu, unu capu micu din contră o imaginațiune vie și unu spirită ușor; ér unu capu de mijlocu unu spirită înteleptu și unu caracteru egalu.

Fruntea. — O frunte largă este semnulu unei întelegerii întinse; ér o frunte mică, este semnulu unui spirită mărginitu și alu unui caracteru ascunsu și ipocritu.

O frunte eșită și scósă afară, arată unu spirită slabu și mărginitu; ér de va fi plecată înapoi arată o cugetare spirituală și delicateță.

O frunte, care are în mijlocu seu mai josu o cavitate seu adâncătură, abia dărită, vestesce unu spirită slabu; ér dacă acéstă adâncătură este mai simțită, atunci anunță energie.

O frunte prelungă, acoperită cu o piele foarte întinsă și foarte netedă, pe care nu se vede nici o îndoitură ori câtu de ușoră, arată unu caracteru rece, neplăcutu, îndărătnicu și răsbunătoru.

Ochii. — Ochii suntă oglindele sufletulu. Ochii mari arată unu caracteru bun și unu spirită de mijlocu,

ér ochii mici și strălucitori arată unu spirită viu, multă pătrundere și unu caracteru ușor.

Ochii negri și strălucitori anunță o imaginațiune vie și o activitate mare de spirită.

Ochii albastri arată o inimă alésă, unu sufletu fragedu și unu caracteru de încredere.

După ochii urmază sprancenile, ca nișce părți ale obrazulu, cari contribuescă foarte multă ca să arate fisionomia omulu.

Nișce sprăncene netede, gróse și cari forméză asupra ochiloru unu felu de strașină, arată unu spirită maturu, sănătosu și bărbătescu.

Sprăncenile cele aspre și neregulate suntă semnulu unei viciuni, care nu se mulțamesce nici odată. Nici odată omulu, care are unu caracteru blându, băgătoru de sémă, nu pôte avé sprăncene încurcate seu neregulate ori ridicate în susu.

Sprăncenile cele subțiri arată unu semn siguru de unu spirită astêmpăratu și flegmaticu.

Când suntă gróse și dese cu părulu aședatu și potrivitu arată o judecată matură și tare, o întelepciune adâncă și o natură aședată.

Cu câtu sprăncenile suntă mai apropiate de ochii, cu atātu caracterulu este mai seriosu și tare. O mare depărtare dela o sprăncenă până la cealaltă vestesce o pătrundere lesniciosă și unu spirită liniștitu.

Nișce sprăncene scurte, stufoșe, fără a fi nici lungi nici late, inse foarte ridicate d'asupra ochiloru caracteriséză în generalu pesónele cele viclene și dotate cu o ținere de minte fericită și aplicate la bigoție.

Nasulu. — Unu nasu mare arată o fire bună, iar unu nasu micu unu caracteru rău.

Unu nasu prea plecatu asupra gurei arată unu caracteru rece, nesimțitoru, unu spirită rëntăciosu și o natură urită.

Când nările suntă mici arată unu spirită sfiosu și fricosu. Unu nasu, care se curbă seu se cocoșeză din susulu rădăcinei, arată unu caracteru poruncitoru și neschimbatu în propunerile sale.

Unu nasu, ce este puțin ridicatu în susu cu o adâncătură deslușită spre rădăcina nasulu, sub o frunte dréptă, arată unu caracteru aplicatu spre plăcerile materiale, la moliciune și gelozie.

Gura și buzele. — Gura este traducătorulu și reprezentantulu spiritulu și a inimei.

O gură restrînsă, despiciată în linie dréptă și pe care marginea buzeloru se zăresce, arată unu sânge rece, unu spirită silitoru, iubitoru de regule, de exactitate și curățenie. Dacă marginele amêndoué ale buzeloru privescă în susu, arată unu caracteru prefăcutu și pretențiosu.

Buzele cele cărnose arată unu caracteru aplicatu la lucruri materiale și la iubirea de sine.

Buza de susu fiindu puțin eșită arată bunătate. Dacă buza de josu este așa de multă scósă, în câtu covirșesce cu multă pe cea de josu, arată unu caracteru desfrănatu și aplicatu la plăceri materiale.

O gură, care se închide bine naturală, ér nu silită, arată curetenie.

O gură, ce stă căscată mai tot-déuna, este demnă de plânsu.

O gură, care stă totu închisă, arată unu caracteru, care suferé cu răbdare ori-ce.

Ori-ce nepotrivire între buza de susu și cea de josu arată unu semnū de réutate și de nebulie.

O gură mică, îngustă și sub nișce nări mici și o frunte mică, arată unu caracteru sficiosu și o deșertăciune copilărească.

O depărtare mare între gură și nasu arată lipsă de înțelepciune.

Dinți. — Dinți cei mici și scurți arată unu caracteru și unu corpū forte. Dinți cei lungi arată unu caracteru de slăbiciune și sficiune.

Când la deschiderea gurei se védă mai tóte ginginele de susu arată unu caracteru prea flegmaticu (nepăsătoru) și rece.

Nișce dinți lungi și eșiți din linia dréptă care forméză o gură botósă arată unu semnū de stupiditate.

Bărbia. — Bărbia lungă și pătrată este unu semnū de indiscrețiune și curiositate. Bărbia rotundă arată unu caracteru dulce și sficiosu. Bărbia însemnată cu o gropită arată unu caracteru amabilu și unu spiritū voiosu.

Urechile. — Nișce urechi mici arată unu caracteru blându și sficiosu. Ér nișce urechi mari arată unu caracteru nesupusu, furiosu, de care trebuie a se feri toți.

Accestea dar suntū semnele, prin carū putemū cunoșce pe ómenii, în carū domnescū virtuțile și viciurile.

Intr'unu numărū viitorū vomū vorbi ceva despre Trásurile caracteristice în Fisonomie.

Prof. Dr. Elefterescu.

Diverse.

A apărutū:

Aritmetica pentru școlele populare de F. E. Lurtz, tradusă de unu învățatorū după a 9 ediție germână. Partea a II. Numerii dela 1—10.000. Cele 4 operațiuni fundamentale cu numerii nenumiți, simpli numiți, de mai multe numiri și cu numerii decimali. Editura H. Zeidner Brașov. Prețulu 35 cr.

Sfințire de biserică. Joi, în ziua de S. Maria mică, s'a îndeplinitū sfințirea bisericei nou edificată din Nușfalău, lângă Bistriță. Actulū sfințirii l'a condusū Reverendiss. D. vicariū, Dr. Ioanū Popū, cu asistința tuturorū preoților din juru. De față a fostū unu mare numărū de poporū și inteligență. Timpulū a fostū fórté favorabilū. Poporulū din Nușfalău în frunte cu afabilulū lorū păstorū sufletescū D. Ioanū Popū a intimpinatū óspeții cu multă prevenire și dragoste.

Duminecă în 8 Octobré, n. e. se va serbá sfințirea bisericei nou-edificată din parochia Șintereagū. Programulū: 1. La 8 óre a. m. sevêrșirea cultului divinū și sfințirea

bisericei. 2. La 1 óră p. m. prânđu comunū în școlă. 3. La 6 óre p. m. Petrecere cu jocū în sala școlei confesionale. Prețulu intrării la Petrecerea cu jocū de persónă singuratică 80 cr. în familiă 60 cr.

Balū se va aranjá la 4 Octobré 1894 st. n. în Năséudū, în sala de gimnastică dela gimnasiū. Venitulū curatū este destinatū în favorulū fondulū societății de ajutorire a școlarilorū gimnasiali și universitari „Vasile Nașcu“. Prețulu de intrare: pentru o persónă 1 fl. v. a. pentru o persónă în familiă 80 cr. v. a. Inceputulū: la 8 óre séra.

Constituire. Societatea școlarilorū dela gimnasiulū din Năséudū în ședința de constituire din 6 Septembre a. c. sub conducerea domnului profesorū Ioanū Ghețe s'a constituita în modulū următorū: Președinte: Ilie Popescu, stud. clasa VIII; vicepreședinte: Eliseu Mezei Câmpeanu, stud. clasa VII; secretarū I: Ioanū Tahișū, stud. clasa VIII; secretarū II: Ieronimū Balū, stud. clasa VII; bibliotecarū: Gregoriū Blaga, stud. clasa VIII; vicebibliotecarū: Vasile Moisiulū, stud. clasa VII; cassarū: Valeriu Vlasiu, stud. clasa VIII; controlorū: Octavianū Pavelea, stud. clasa VII.

Hymen. Amiculū nostru *George Verticū*, pretorū în Năséudū, își va serbá cununia sa cu grațiosa d-șoră *Victoria Mera* în 28 Octobré 1894 st. n. în biserica gr. cat. din Habicu. Li dorimū fericire!

Deslegarea gâciturii de șacū din Nr. 8 alu revistei nóstre e următórea:

E negură, e rece
Și ziua e mai scurtă,
Frunza și flórea piere
Ér nóptea-i frigu și-i lungă.
Tu nu ești lângă mine
Iubita mea copilă,
Ci stai sub glia rece
Pre veci esti dispărută.

Rozalia Nițiu Popū

Bine o au deslegatū domni: Niculae Onciū, Uzdinū și Ioanū Hulpușiū, Alamorū.

Premiulū la dobânditū: d-lū Niculea Onciū, Uzdinū.

Deslegarea gâciturii de șacū din Nr. 13 e următórea:

Ori ce ființă supusă zace
Sub patimī grele multū séu pușinū
Sórtea nu lasă pe omū în pace
Cu mulțămire a fi deplinū.

I. N. P.

Bine au deslegatū: D-șórele: Eugenia V. Ciura, Abrudū; Eugenia Rusu, Chiciudū și Elena Cosma, Marinū. Dómna: Victoria Dragă n. Târđiu, Faz. Varșandu. Domni: Niculae Onciū, Uzdinū și Iuliu Danciū, Gherla.

Premiulū l'a dobânditū d-șóra Eugenia V. Ciura, din Abrudū.